

En nu zit ik hier.

En denk ik avond aan avond over ons huwelijk na. En lees ik. Niet in de boeken die ik meegenomen had, maar in de bijbel die ik hier in het chalet in een nachtkastje tegenkwam.

In gedachten zie ik nu je wenkbrauwen omhoogschieten, want zo vaak heb je me de laatste jaren niet met een bijbel gezien (de keren dat ik uit de kinderbijbel voorlas niet meegeteld). Ik heb mijn eigen exemplaar niet eens meeverhuisd hierheen. Dat zegt wel genoeg.

Maar toen ik hier met de bijbel in mijn handen stond, lukte het me om de een of andere reden niet om hem in het kastje terug te leggen en het deurtje te sluiten. Het klinkt waarschijnlijk absurd, maar het voelde alsof ik dan ook iets anders sloot.

De bijbel openslaan en erin gaan lezen trok me ook niet. Net zomin als bidden. Je weet dat ik het altijd een merkwaardig verschijnsel vond dat de kerken in tijden van nood ineens volliepen. Ik heb daar zelfs weleens het woord hypocriet voor gebruikt. En als ik nu ineens in de bijbel zou gaan lezen, was ik net zo hypocriet. Vond ik. Bovendien: God zou me zien aan-

komen. Zeker nu ik net ook nog eens tegen het zevende gebod was ingegaan.

Uiteindelijk legde ik de bijbel dan maar op het kastje.

Waarvandaan hij me iedere avond en iedere ochtend – en ieder wakker nachtelijk uur daar tussenin – lag aan te kijken. En met zijn gesloten kaft misschien nog wel meer tegen me zei dan wanneer ik er op dat moment al in gelezen had.

Heel voorzichtig begon ik me af te vragen of het wel juist was wat ik had gedacht. Kon het zijn dat God gaan zoeken wanneer het water je tot aan de lippen stond niets te maken heeft met hypocrisie, maar alles met het steeds meer doordrongen raken van het besef dat je God gewoon echt nodig hebt? En dat dit besef vaak pas komt als je met pijn en verdriet te maken krijgt? Hoe langer ik over de afgelopen jaren nadacht, hoe meer ik begon te beseffen dat ik er een potje van had gemaakt. Niet alleen in mijn relatie met jou, maar ook in die met God.

Uiteindelijk heb ik dit dan ook maar gewoon tegen Hem gezegd, mijn eerste echte gebed sinds een hele lange tijd (want het knippen met mijn ogen voor en na het eten mag de naam bidden niet krijgen).

Na het amen was de wereld niet ineens veel lichter, was ik nog steeds dezelfde Thijs en was onze situatie nog steeds hetzelfde. Maar toch was er iets veranderd. De afstand tussen God en mij was kleiner, misschien zelfs al wel overbrugd. Wat dit voor de afstand tussen jou en mij betekende, daar wilde ik nog niet over nadenken.

Twée dagen na dat eerste gebed heb ik bij het naar bed gaan opnieuw de bijbel opgepakt. Opengeslagen. Lukraak wat tek-

sten gelezen. Ook nu geen grote openbaringen of bijzondere ervaringen. En eigenlijk was ik daar ook een beetje teleurgesteld over. Gek dat we – of laat ik zeggen: ik, want ik kan niet voor een ander praten – blijkbaar een of andere spectaculaire ervaring willen. Alsof het evangelie al niet spectaculair genoeg is van zichzelf.

Na een tijdje legde ik de bijbel op het kastje terug.

Terwijl ik lag te wachten tot ik in slaap zou vallen, probeerde ik te bedenken welke teksten ik nog uit mijn hoofd kende van vroeger. Het waren er niet veel. Onze trouwtekst wist ik nog wel, en ook dat hij uit de Psalmen kwam, maar voor de exacte vindplaats moest ik mijn telefoon erbij pakken om te googelen. Al snel verscheen de tekst op mijn scherm.

Want bij U is de bron van het leven; in Uw licht zien wij het licht.

Terwijl ik naar de woorden lag te kijken, schoot me ineens te binnen dat ik jou destijds had beloofd de tekst op een houten bord te laten branden. Ik heb er nooit meer aan gedacht.

(Direct hierachter had ik getikt: ‘En jij blijkbaar ook niet, want je hebt er nooit meer naar gevraagd.’ Maar bij het nalezen van mijn brief heb ik die toevoeging weer weggehaald, omdat ik ineens besepte dat het feit dat je er niet meer om hebt gevraagd niet automatisch betekent dat je er ook niet meer aan hebt gedacht. De kans is groot dat je er wel degelijk aan gedacht hebt, maar het gewoon niet meer wilde vragen, omdat je er een hekel aan hebt om iets twee keer te moeten vragen, aan wie dan ook. ‘Graag of in het geheel niet,’ was jouw insteek. Het spijt me dat ik het niet graag heb gedaan. En ook in het geheel niet.)

In tegenstelling tot het moment waarop we lagen neergeknield, kan ik me van de preek over deze tekst niet meer zo veel herinneren. Tijdens de preek zat ik namelijk vooral mijn persoonlijke trouwbeloften te repeteren. Ik had ze in die week ervoor uitgeschreven en daarna uit mijn hoofd geleerd, want ik wilde je kunnen aankijken als ik ze uitsprak en niet met mijn hoofd over een papiertje gebogen staan.

Toch is het te makkelijk om dat op te voeren als excuus waarom ik mijn aandacht niet bij de preek had. Ik denk namelijk dat het vooral ook kwam omdat de tekst me – toen – niet zo aansprak. Natuurlijk was hij prachtig: God als Bron van het leven, en in Zijn licht het licht gaan zien. Maar met jou naast me zocht ik helemaal niet naar een bron, want ik had geen dorst, en mijn leven was al vol licht.

Hoe anders is dat nu...

Na een poosje heb ik mijn telefoon weggelegd om te gaan slapen. Je weet dat ik zelden droom, maar die nacht droomde ik over onze trouwdag. Moe en verdrietig werd ik wakker.

De volgende avond heb ik op internet een leesrooster opgezocht. Gestructureerd lezen past beter bij me dan de bijbel steeds zomaar ergens openslaan.

Op het rooster dat ik had gekozen, was Hooglied aan de beurt. Ik werd niet echt enthousiast toen ik dat zag, want ik wist dat het vol staat met lyrische liefdesbeschrijvingen – mijn vrienden en ik hebben er vroeger vaak genoeg over zitten ginnegappen. Het zou beslist zout in de wond wrijven als ik teksten zou gaan lezen die me aan jou zouden doen denken. ‘Allermooiste onder vrouwen’ – voor mij ben jij dat nog steeds.

Maar moeilijk of niet, ik las het toch, want ik wilde niet al op de eerste dag het rooster opzijshuiven.

Op de derde leesdag stuitte ik midden in de liefdesverklaringen in hoofdstuk 2 op een intrigerende tekst. 'Vang voor ons de vossen, de kleine vossen, die de wijngaarden te gronde richten, nu onze wijngaarden bloeien.'

Ik las de tekst nogmaals, en nogmaals en nogmaals. Kleine vossen die de wijngaarden te gronde richten... Geen windhollen, geen orkanen, geen aardbevingen, maar vossen...

Weet je, Jootje, toen ik in het begin nadacht over de grote vraag waar het in ons huwelijk was misgegaan, zocht ik naar grote antwoorden, grote gebeurtenissen.

Maar ik zocht verkeerd...

Het waren de kleine dingen die ons huwelijk te gronde hebben gericht.

Kleine voorvallen.

Kleine misverstanden.

Kleine irritaties.

Kleine ruzies.

Kleine vossen.

En niemand die ze ving.

Jolanda

Ze zette haar dochttertje bij de buurvrouw op de grond, waar al speeltjes waren klaargelegd. 'Fijn dat Mirre vanochtend een poosje bij jou mag zijn.'

De buurvrouw keek haar met een glimlach aan. 'Ik vind het altijd leuk als ze komt. En ik help je graag. Daar zijn we burens voor, toch?'

'Nou, niet iedereen denkt daar zo over. Ik heb het echt getroffen met een buurvrouw als jij.' Ze haalde Mirres tuitbeker uit haar tas en zette die op de tafel. 'Ik ben uiterlijk half twaalf terug, goed?'

'Prima'.

Een paar minuten later zat ze op de fiets en zette ze koers richting haar moeder. Met de brief van Thijs in haar tas.

Zodra ze het centrum van de stad achter zich had gelaten, zoog ze haar longen vol. Het was goed om buiten te zijn, even te bewegen. Misschien dat het zware gevoel in haar hoofd dan wat zou wegtrekken. Het kwam in ieder geval niet door de wijn van gisteravond; ze had het glas niet eens leeggedronken.

Nog geen kwartier later zette ze haar fiets tegen de gevel van het appartementencomplex. Ze liet zichzelf binnen met de sleutel die ze al jaar en dag in haar bezit had, maar drukte toch kort op het belletje van de intercom om te laten weten dat ze er was.

Zodra ze de lift uit stapte, zag ze dat de voordeur al voor haar was opengezet. Het gebaar verwarmde haar tot op het bot. Ze mocht dan wel eens botsen met haar moeder, ze was er wel altijd welkom en vond er niet alleen een open deur, maar ook een luisterend oor. En liefde, dat vooral.

Ze stapte naar binnen en sloot de deur. Haar moeder was al bezig met de koffie. 'Wat zal ik voor Mirre inschenken?' vroeg ze zonder zich om te draaien.

'Ik heb Mirre niet bij me.'

'Niet?' Haar moeder keek verbaasd achterom. 'Wat jammer.' Ze pakte twee gebloemde kop-en-schotels uit de kast. 'Waar is ze dan?'

'Bij de buurvrouw.' Ze zette haar tas op de tafel en trok haar vestje uit. Toen ze vanochtend haar moeder had gebeld of ze langs kon komen, had ze er niet bij verteld waarom. 'Ik wilde graag even met u praten, en het leek me niet zo handig als Mirre erbij was. Die vraagt toch steeds aandacht.'

'Ik begrijp het.' Ze draaide het vuur uit onder de melk. 'Loop maar vast door, ik kom zo.'

'Moet ik nog wat meenemen?'

'Nee, ik zet het wel op een blaadje.'

Ze pakte haar tas en liep naar de woonkamer, waar ze voor het raam ging staan. Niet ver bij het complex vandaan stond een heikraan opgesteld.

‘Wat gaan ze daar bouwen?’ vroeg ze aan haar moeder zodra zij ook in de kamer was.

‘Nieuwe appartementen.’

‘Nóg meer?’

‘Ja.’

Ze liep naar de bank en ging zitten. ‘Hoe hoog wordt het?’

‘Even hoog als hier.’ Haar moeder ging ook zitten.

‘Wat jammer van het uitzicht.’

‘Het komt niet recht voor mijn neus, dus hopelijk valt het mee.’

‘Ik begrijp het stadsbestuur niet.’ Ze pakte haar koffie van tafel. ‘Werkelijk alles wordt volgebouwd. Is er dan geen enkel stukje grond meer veilig?’

‘Blijkbaar niet. Maar dat is vast niet waar je over wilde praten.’

‘Nee.’

‘Dus, voor de dag ermee.’

Ze speelde met het lepeltje. Waar zou ze beginnen? ‘Ik heb een brief van Thijs gekregen.’

Toen het stil bleef, keek ze op. Het gezicht van haar moeder vertoonde geen spoor van verbazing.

‘Wist u ervan?’ Haar stem sloeg bijna over van verontwaardiging.

‘Ja en nee.’ Haar moeder zweeg een moment. ‘Thijs heeft me een inkijkje in zijn hart gegeven toen we bij de kinderboerderij waren.’ Ze hief haar hand op om aan te duiden dat ze niet was uitgepraat. ‘Kijk niet zo boos; hij heeft met geen enkele vinger naar jou gewezen, alleen naar zichzelf. Ik heb hem toen aangemoedigd om de din-

gen die hij mij heeft verteld ook aan jou te vertellen. Via een brief.' Ze liet haar hand weer zakken. 'En dat heeft hij kennelijk gedaan.'

'Ja. Dus u weet al wat erin staat.' Ze wist niet goed wat ze daarvan vinden moest.

'Nee. Ik weet wat hij me heeft verteld. Niet wat hij heeft geschreven.'

Ze aarzelde een moment, maar hakte toen de knoop door en reikte haar de brief aan. 'Lees maar.'

Hij werd niet direct aangepakt. 'Weet je het zeker?'

'Ja. Want ik weet niet wat ik ermee aan moet.'

'Goed, dan lees ik.'

In de minuten die volgden, was alleen geritsel van het papier te horen. Tijdens het wachten op haar moeders reactie hield ze haar blik strak op haar handen gericht.

Eindelijk legde haar moeder de brief weer neer.

'En?'

'Is dit de hele brief?'

'Nee.' Ze slikte moeizaam. 'Het laatste vel zit nog in mijn tas.'

Niemand die ze ving, Jootje.

Niemand.

En als ik hierin met één vinger naar jou zou wijzen, dan wijzen er vier naar mezelf.

Ik had ze moeten vangen. De wijngaard moeten bewaken.

Zodat hij niet te gronde zou worden gericht...

O, Jootje, wat heb ik slecht voor onze wijngaard gezorgd.

En wat een hoge prijs betalen we daar nu voor. Niet alleen wij, maar ook Jelle, Sara en Mirre.

En vooral dat laatste heb ik van tevoren niet voldoende beseft. Ik heb niet hun geluk, hun welzijn op het oog gehad, maar me laten leiden door mijn emoties, mijn gekwetste gevoelens en mijn koppigheid. Daarnaast was ik zo arrogant om te denken dat jij wel bakzeil zou halen en het nooit echt tot een scheiding zou laten komen.

In de nacht die volgde, heb ik geschreeuwd, gehuild, in mijn kussen gestompt, met mijn hoofd tegen de muur gebonkt, rondjes

gelopen in de kamer en in mijn hoofd, tot ik niet beter wist te doen dan mijn handen te vouwen en alles aan God te belijden. Hem om vergeving te vragen dat ik onze wijngaard niet alleen heb laten ruïneren, maar nu ook heb verlaten.

Mijn Jootje, ook jou (en later ook de kinderen) wil ik om vergeving vragen.

Maar niet per brief.

Als ik jou om vergeving vraag, wil ik je in je ogen kunnen kijken.

En als het mag, wil ik je ook vertellen hoeveel ik van je hou.

Want dat heb ik veel te lang niet gedaan.

En daarna, daarna zal ik je vragen om een nieuwe kans.

Een nieuwe start.

Met Hem als onze Bron en ons Licht.

Thijs

Jolanda

De stilte in de kamer was bijna niet te verdragen.

Waarom zei haar moeder niets nu ze ook het laatste vel gelezen had?

Dan zou ze zelf maar beginnen. 'Ik voel me zo voor het blok gezet, mam.'

Eindelijk kwam er een reactie. 'Voor het blok gezet?'

'Ja.' Ze wreef over haar voorhoofd. 'Omdat de beslissing voor onze toekomst nu bij mij wordt gelegd.'

'Is dat zo?'

'Ja, hij legt de bal nu toch bij mij? Terwijl het zijn eigen besluit was om weg te gaan.'

'Zoals het jouw besluit was om hier te blijven.'

Ze negeerde haar moeders opmerking en ging verder. 'Bovendien gaat het me allemaal te snel. Waar hij er weet-ik-hoelang over heeft gedaan om op het punt uit te komen waar hij nu is, moet ik na één brief al zover zijn om hem te vergeven? En die nieuwe start – hoe moet ik dat dan voor me zien? Dat ik alsnog hier ons boeltje ga inpakken – wat inderdaad aanvoelt als bakzeil halen – en

we nog lang en gelukkig in Groningen zullen leven?’ Ze hoorde zelf hoe hoog haar stem klonk. ‘Dat kan toch niet, mam?’

‘Ik lees nergens dat hij dat nog verwacht.’

‘Nee. Maar als ik hier wil blijven wonen, zijn we terug bij af.’

‘Dan heb je de brief niet goed gelezen.’

Misschien was het toch niet zo’n goed idee geweest om naar haar moeder te gaan.

Ze stond op en liep naar het raam. Aan de pindaslinger die aan het balkon was gehangen bengelde een meesje. Met haar blik strak op het vogeltje gericht praatte ze verder.

‘Ik ben gewoon in de war. En moe. Ik heb de hele nacht wakker gelegen. Sterker nog, ik ben niet eens naar bed gegaan, maar op de bank blijven hangen en liggen en heb drie, misschien wel vier keer de brief opnieuw gelezen. Ik herken heus wel iets – goed, misschien wel meer dan iets – in de dingen die hij schrijft, maar ik weet niet wat ik ermee aan moet. Fijn voor hem dat hij het licht heeft gezien, maar ik zit nog mooi in het donker.’

Op het moment dat ze zelf hoorde wat ze zei, kon ze haar tong wel afbijten. Makkelijker dan nu kon ze het haar moeder niet maken om over de trouwtekst te beginnen.

Zelf wist ze zich in grote lijnen de preek nog wel te herinneren. De predikant had verteld hoe een schilder zijn onderwerp of de personen op het doek goed kan laten uitkomen door hun de juiste lichtval te geven. Wanneer er geen licht op zijn onderwerp of personen

valt, komen ze niet uit de verf. Daarna had hij dit doorgetrokken naar het tweede gedeelte van de trouwtekst. God was hun Bron en hun Licht – en in dat licht mochten ze nu samen hun weg vervolgen, uit de verf komen. In Zijn licht zou hun huwelijk zijn zoals Hij het huwelijk heeft bedoeld: vol liefde voor Hem en voor elkaar. Niet dat het huwelijk altijd makkelijk zou zijn, maar zolang ze in het licht liepen, zouden ze de obstakels op hun weg kunnen zien en kunnen opruimen. Dat was wat zij zo nog uit de preek kon opnoemen. Als haar moeder zich de preek ook nog herinnerde, was haar opmerking van zonet een schot voor open doel.

Het bleef echter stil.

Ze draaide zich om en ontweek met haar blik de muur met de grote canvasfoto van hun gezin. De foto was pas een jaar oud; hij was een verjaardagscadeau voor haar moeder geweest. Het was een wonder dat de fotograaf er een redelijk geslaagde foto van had weten te maken, want ze had helemaal geen zin gehad in die fotosessie. Natuurlijk had ze wel begrepen dat haar moeder graag een nieuwe gezinsfoto wilde omdat op de vorige Mirre nog ontbrak, maar wat haar betrof was een foto van alleen de kinderen ook prima geweest. Beter zelfs. Zij stond toch nooit leuk op de foto.

Onderweg naar de studio hadden Thijs en zij er zelfs nog ruzie over gemaakt. ‘Waarom doe je altijd zo moeilijk?’ had hij gezegd. Ze had geen antwoord gegeven en de rest van de rit kwaad uit het raampje zitten kijken.

Zwijgen... Zij had er ook iets van gekund. ‘Niet waar zij bij zijn,’ had ze dan naar Thijs gesist. Om er vervolgens

helemaal niet meer over te praten. Maar het ook niet op te ruimen.

Kleine vossen.

Ze liep weer naar de bank en ging zitten. ‘Weet u, mam, natuurlijk zie ik ook wel in dat ik net zo goed steken heb laten vallen in ons huwelijk. En zoals Thijs zijn verantwoordelijkheid voor zijn aandeel neemt, zal ik ook de mijne nemen.’ Ze pakte een kussen en schoof het achter haar rug, die de nacht op de bank niet had kunnen waarderen. ‘Toen Thijs over die vossen schreef, moest ik terugdenken aan Jelles verhaal over de vossenjacht die ze vorig jaar op de laatste dag van het schoolkamp hadden gehouden. Kent u dat spel?’

Haar moeder schudde haar hoofd.

‘Dat is een spel waarbij een paar begeleiders zich hebben vermomd en zich ergens in de buurt onder de mensen mengen. De kinderen moeten hen dan zien op te sporen. Van elke vos die ze vinden, krijgen ze een stempel en het groepje dat de meeste stempels heeft, heeft gewonnen. Jelle was helemaal enthousiast over dit spel. “We moesten wel echt heel goed opletten,” zei hij, “want we wisten natuurlijk niet hoe de vossen eruitzagen en waar ze stonden of zaten.”’ Haar blik ging naar de brief die nu op de salontafel lag. ‘Precies wat ook voor ons huwelijk geldt. We hebben niet alleen de vossen laten lopen, maar ze ook niet eens altijd herkend.’

Ze stond met een abrupt gebaar weer op. ‘Is er nog koffie? Nee, blijft u maar zitten,’ zei ze toen ze zag dat haar moeder al ging staan. ‘Ik haal zelf wel. Wilt u ook nog?’

‘Nee, dank je. Ik had ook al een kopje op voordat je kwam.’

Ze zou haar maar niet vertellen dat dit vandaag haar vijfde kopje werd. Het werd echt tijd dat ze gezonder ging leven. ‘Ik ben zo terug.’

‘Maar weet u wat ik nou zo moeilijk vind?’ vroeg ze toen ze weer tegenover haar moeder zat.

‘Nou?’

‘Hij schrijft dat hij van me houdt. Maar als hij van me houdt, hoe kon hij dan zo aan mij voorbijgaan?’

‘Ik denk dat hij zelf ook weer herinnerd moest worden aan zijn liefde voor jou.’ Haar moeder keek haar met een zachte blik aan. ‘Geloofde je hem, toen je het las?’

Onwillig haalde ze haar schouders op. ‘Eerst niet. Maar Thijs is er de man niet naar om te liegen, dus ja, ik denk dat ik het uiteindelijk wel geloof.’

‘En jij? Hou jij nog van hem?’

Hield ze nog van hem? Ze slaakte een diepe zucht. ‘Ik dacht eerst van niet. Ik heb zelfs geprobeerd hem te haten. Maar dat lukte me niet.’ Ze veegde een onverwachte traan van haar wang. ‘Maar het lukt me evenmin om niet van hem te houden.’

Haar blik dwaalde naar buiten, waar nu drie meesjes aan de slinger hingen. ‘Alleen... “houden van” is niet genoeg. In ieder geval niet voor mij. Ik wil niet alleen dat er van me gehouden wordt, ik wil ook worden gezien. Ik denk dat ik dat het moeilijkst vond in het hele gebeuren rondom zijn overplaatsing. Dat hij me niet zag.’

‘Waar leidt je dat uit af?’

Ze dacht even na over hoe ze het moest verwoorden.

‘Toen bekend werd dat het filiaal hier in Den Bosch zou gaan sluiten en een deel van het personeel naar Groningen zou worden overgeplaatst, heb ik gehoopt dat Thijs niet bij dat deel zou horen. Dat hij zou worden ontslagen. Dit klinkt vreselijk, dat weet ik, want zijn baan betekent heel veel voor hem. Maar ik overzag op dat moment werkelijk niet hoe het allemaal zou moeten als hij zou worden overgeplaatst. Thijs had zelf al vanaf het begin goede hoop dat ze hem wilden houden, want ze hebben daar nooit onder stoelen of banken gestoken hoe blij ze met hem zijn. Bovendien zullen ze in zijn specialisme niet snel een ander vinden met zijn ervaring en behaalde resultaten. Ik begreep het dus wel dat hij goede hoop had, maar wat ik niet begreep, wat me zelfs verbijsterde, was de luchtigheid en het enthousiasme waarmee hij over een verhuizing praatte, terwijl hij wist hoe belangrijk deze plek voor mij is! Dat het voor mij een kwestie van me losscheuren zou worden, zoals u het pas treffend noemde. Maar hij walste volledig over mijn emoties heen. En wat dacht u van zijn achteloze opmerking dat het heel mooi uitkwam dat ik hier geen vaste baan meer heb en in dat opzicht makkelijk weg kon? Blijkbaar is hij al vergeten hoeveel ik van mijn baan hield, en dat ik die alleen maar heb opgezegd omdat ik de eerste jaren voor Mirre thuis wil zijn. Net zoals ik voor Jelle en Sara thuis ben gebleven. En nu ik het daar toch over heb: als ik mijn baan omwille van onze kinderen kan opzeggen, kan hij nu toch ook wel eens een baan omwille van zijn gezin laten gaan?’ Ze knipperde met haar ogen om nieuwe tranen tegen te houden. ‘Echt mam, het leek wel of

hij totaal geen oog had voor mij, en mijn gevoel volledig ondergeschikt was aan alles wat hij zelf dacht en voelde. En daarmee heeft hij me ontzettend gekwetst.' Ze haalde een pakje papieren zakdoekjes uit haar tas en trok er eentje uit.

'Heb je hem dat ook verteld?'

Ze zuchtte. 'Nee.'

'Dus... dus hij moest het maar raden?'

Het zinnetje kwam haar akelig bekend voor.

'Maar hij raadde het niet.'

'Nee.' Haar antwoord kwam fluisterend.

'Waarna jij, toen de overplaatsing een feit werd, niets beters wist te doen dan ook een daad te stellen, in de hoop dat hij door jouw weigering zou zien waar hij mee bezig was.'

Ze sloeg haar ogen neer en verfrommelde het zakdoekje in haar hand. 'Ja.'

'Maar ook dat gebeurde niet.'

'Nee.'

'Waarna jij dacht: als je je werk belangrijker vindt dan mij, dan kan ik net zo goed hier blijven. En hij dacht nog steeds: als dit huis, deze plek belangrijker voor je is dan ik, dan kan ik net zo goed gaan. Toch?'

Ze knikte.

'Maar diep vanbinnen dachten jullie geen van beiden dat de ander echt zou gaan of echt zou blijven.'

'Nee, ik had het niet gedacht. En hij dus ook niet.' Ze trok haar zakdoekje kapot en voelde zich verschrikkelijk dom. Zoals haar moeder het net had gezegd, klonk het zo logisch. Ze zuchtte diep. 'Wat een puinhoop. En allemaal door zo'n stomme overplaatsing.'

Haar moeder kwam naast haar zitten en pakte haar handen vast. ‘Lieverd, wordt het niet tijd dat je eerlijk wordt? Die overplaatsing was alleen maar de aanleiding, niet de oorzaak van jullie breuk. Die ligt veel dieper. Als Thijs niet was overgeplaatst, was er binnenkort wel iets anders gebeurd wat de boel had doen escaleren.’

Ze boog haar hoofd, nog niet in staat om toe te geven.

Na een paar minuten stilte hief ze haar hoofd weer op. ‘En nu?’

‘Nu is het tijd dat jullie gaan praten. Echt gaan praten. En gaan luisteren. Weer naar elkaar toebuigen. De ander gaan zien. Samen God gaan zoeken en in Zijn licht verder gaan. De vraag is alleen: ben je daar nog toe bereid?’

Thijs

Hij pakte zijn portemonnee en liep naar de receptie van het park om daar een krant te kopen. Niet dat het nieuws hem op dit moment zo boeide, maar het voelde zo knullig om voor de vijfde keer op deze zaterdag de receptie in en uit te lopen zonder daar iets anders te doen dan te kijken of er post in zijn postvak lag.

Vier dagen. Zo lang was het geleden dat hij zijn brief had gepost.

Dus had zij hem nu al drie dagen in haar bezit.

En nog steeds was het op alle fronten stil.

Ook op zijn telefoon.

Nooit eerder in zijn leven had hij zo vaak op zijn telefoon gekeken om te controleren of hij misschien een oproep of een berichtje van haar had gemist.

Waarom reageerde ze niet?

Was hij te ongeduldig?

Iedere dag, ieder uur bad hij om geduld, en om vertrouwen, maar de uren leken steeds trager voorbij te kruipen en zijn vertrouwen kreeg het steeds zwaarder te verduren.

Ze zou de brief toch wel gelezen hebben? Hij begreep heus dat ze tijd nodig had om na te denken. Maar hoeveel tijd? Wat was redelijk? Had hij concreter moeten zijn aan het einde van zijn brief? Een datum moeten voorstellen voor een afspraak? Een plek waar ze elkaar konden ontmoeten?

Of misschien had ze de brief niet eens gekregen. Er raakte genoeg post zoek om dat tot de mogelijkheden te rekenen. Dom dat hij hem niet aangetekend had verstuurd. Of op een avond in het donker persoonlijk bij haar door de bus had gedaan.

Of misschien was hij gewoon te laat geweest met zijn brief.

Alleen al de gedachte aan die mogelijkheid bezorgde hem een droge keel.

Hij keek op zijn horloge. Half twaalf. Wat zou ze nu aan het doen zijn? Boodschappen? Of misschien was ze met Jelle naar de voetbal. Of met haar moeder naar de markt; dat deed ze wel vaker op zaterdag.

Hij stapte de receptie binnen. Al bij de deur zag hij dat de post eindelijk was verdeeld. Zijn hartslag versnelde, evenals zijn pas, toen hij in het vak met de H een envelop zag liggen. Eindelijk! Met ingehouden adem pakte hij de brief uit het vak. Wat zou erin staan? Hij zond een woordeloos gebed omhoog en draaide de enveloppe om.

Onmiddellijk vervloog zijn hoop.

De brief was voor een andere gast.

De teleurstelling was zo groot dat hij zich eerst moest vermannen voordat hij zich kon omdraaien. Voorlopig

hoefde hij niet op een brief te rekenen. Dinsdag zou pas de eerstvolgende postbezorging zijn.

Ontmoedigd liep hij terug. De krant kon hem ook gestolen worden.

Hij keek weg van een jong gezin dat zijn kant op kwam en schopte tegen een steentje. Zou hij vanavond zijn schoonmoeder bellen om te vragen of zij iets wist? Nee, dat voelde niet goed. Hij had gedaan wat hij dacht te moeten doen en moest nu afwachten.

Hoe moeilijk dat ook was.

Jolanda

Voor de zoveelste keer die zaterdagochtend gleed haar vinger over het scherm van de telefoon en bleef rusten bij de naam die haar dag en nacht achtervolgde.

Zou ze hem bellen? Jelle was naar de voetbal, Sara speelde bij een vriendinnetje en Mirre lag net op bed voor een ochtendslaapje, want die was na een gebroken nacht niet te genieten geweest.

Ze keek op haar horloge. Het was net half twaalf geweest; met een beetje geluk sliep Mirre tot het middageten door. Al was het net zo goed mogelijk dat ze over vijf minuten alweer stond te roepen dat ze uit bed wilde.

Misschien was het beter om vanavond te bellen.

Maar als het vanavond ging zoals de afgelopen dagen, zou ze dan ook wel weer een reden weten te bedenken om het telefoontje uit te stellen. De beslissing uit te stellen. En dat kon ze niet blijven doen. Niet voor zichzelf, maar ook niet voor Thijs. Ze liet hem al lang genoeg op haar reactie wachten.

Ze staaarde naar het groene hoorntje.

Wat zou hij nu aan het doen zijn? Zat hij ook naar zijn telefoon te staren? Eigenlijk verbaasde het haar dat hij haar nog niet zelf had gebeld na het uitblijven van haar antwoord. Geduld was nooit zijn sterkste kant geweest. Maar naast verbazing voelde ze ook respect dat hij zichzelf wist te beheersen en haar de tijd gaf om te reageren.

Haar vinger gleed naar het hoorntje.

Eén tik en ze zou zijn stem weer horen.

Eén tik voor een eerste stap op de weg naar een mogelijk herstel.

Eén tik.

Ze klapte het hoesje dicht, legde de telefoon naast zich op tafel en staarde naar de verschoten plek in het behang.

Uiteindelijk pakte ze de telefoon weer op. Ze opende opnieuw haar contactenlijst en tikte op het groene hoorntje.

Voordat de telefoon voor de tweede keer kon overgaan, werd er al opgenomen.

‘Mam, met mij. Hebt u plannen voor vandaag?’

‘Geen bijzondere. Hoezo?’

Nog geen minuut later was het geregeld. De kinderen zouden het heerlijk vinden dat oma straks kwam en de hele dag zou blijven.

En zelf... zelf zou ze over drie uur in Groningen staan.

Over Marianne

Marianne Grandia (1965, woonachtig in Woudrichem) was jarenlang werkzaam als secretaresse, maar zegde haar baan op om meer tijd te kunnen besteden aan haar gezin en aan vrouwen die behoefte hebben aan een open deur, een luisterend oor en gebed. In 2009 heeft zij Stichting Selah opgericht, waarmee ze Gods liefde wil doorgeven en vrouwen wil bemoedigen vanuit de Bijbel. Inmiddels is Marianne ook een bekende spreekster binnen christelijk Nederland.

Wanneer Marianne niet op pad is voor een lezing of haar stichting, vult ze een groot deel van haar tijd met het schrijven van romans en non-fictieboeken. Zowel haar roman *Witter dan sneeuw* als *Lenteregen* won de Publieksprijs voor het Christelijke Boek. Marianne schrijft haar boeken vanuit het verlangen om iets te delen van het herstel en de genade die ze zelf van God ontvangen heeft, en wil met haar boeken de lezers bemoedigen en dicht(er) bij God brengen.

Meer informatie over Stichting Selah vind je op www.stichtingselah.nl.

Meer informatie over Marianne zelf en haar spreekbeurt-agenda vind je op www.mariannegrandia.nl. Via deze site kun je ook een reactie naar Marianne sturen.